

دانشگاه تهران

دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی

مؤسسه علوم اداری و بازرگانی

موضوع

مقررات مربوط به امتحانات دولتی ایران

پایان نامه فوق لیسانس و علم علوم اداری

نویسنده

پیدا استاد آقا...

رساله فوق لیسانس شماره

نگارنده وظیفه خود میدانم که از راهنمائیها

جناب آقای دکتر اکبری

جناب آقای دکتر افتداری

جناب آقای دکتر جورابچی

اساتید محترم مؤسسه علوم اداری دانشگاه تهران کمال سپاسگزاری را بنماید •

فهرست

صفحه	عنوان	فصل
۱	مقدمه	-
۴	حدود معاملات	اول
۷	مناقشه	دوم
۷	الف - نحوه انجام مناقشه	
۸	۱ - طرز انجام معاملات خیلی جزئی	
۱۰	۲ - طرز انجام معاملات جزئی	
۱۱	۳ - طرز انجام معاملات عمده	
۱۹	ب - آیین مناقشه	
۲۲	مثالهایی که باید در آگهی قید شود	
۲۲	۱ - شرایط عمومی	
۲۲	۲ - شرایط خاص	
۳۱	ج - کمیسیون مناقشه	
۵۴	انعقاد پیمان	سوم
۶۱	ترتیب و نحوه	چهارم
۶۵	مسئولین	پنجم
۶۸	مقررات عمومی	ششم
۷۳	خرید اراضی	هفتم
۷۳	الف - ماده ۱ قانون برنامه عمرانی ۷ ساله دوم کشور مصوبه ششم اسفند ۶۵	

<u>فصل</u>	<u>عنوان</u>	<u>شماره</u>
	I - وظایف و فتره‌های مذکور در ماده ۱۶ قانون برنامه عمرانی ۷ ساله دوم	۷۵
	II - حدود اختیارات و وظایف هیات مذکور در ماده ۱۶ قانون برنامه عمرانی ۷ ساله دوم	۷۶
	III - وظایف کارشناسان	۸۰
	IV - حدود اختیارات و ابقی‌ما زمان برنامه در خرید اراضی و تأسیسات	۸۱
	ب - خرید اراضی برای شهرسازی	۸۵
	I - و اینها اختیارات تعیین کارشناس	۸۶
	II - مواد مختلف بگراین قانون	۸۷
	ج - قانون اصلاح قانون توسعه معاینات	۸۸
هشتم	منع داده در معاینات دولتی	۹۴
	الف - معاینات که از مداخله در معاملات دولت ممنوع می‌باشند	۹۵
	ب - معاینات که مازاد بر قانون منع داده است	۹۷
	ج - معاینات که از قانون منع داده	۹۹
	تعیین معاینات	۱۰۱
	تعیین معاینات (۱)	۱۰۷
	" " (۲)	۱۰۸

"مقدمه"

اشتغال با امور مالی و اختلافاتی که غالباً در ادارات بین دستگاههای مختلف مالی برسر رد و قبول اسناد خرید مشاهده میگردم و یا خود در جریان آن بودم مرا بر آن داشت که در خصوص مقررات مربوط به معاملات دولتی مطالباتی کنم و آنرا موضوع بیان نامه تحلیلی خود قرار دهم. بهمنظور آنکه این امر تحقیق و مطالعه خود را از اولین مقرراتی که برای معاملات دولت از مجلس شورای ملی گذشت (۱) شروع و پس سیر تکاملی آنرا دنبال کردم و کلیه قوانین و تصویبنامه ها و دستورالعملهایی که مربوط به نحوه معاملات دولت بود یکجا را مطالعه و سعی کردم تا آنجا که میسر است برای درک مفهوم واقعی بعضی از مواد آئین نامه معاملات دولت مصوب سال ۱۳۳۴ که نسبت با آنها تعبیرها و تفسیرهای مختلف میشوند ریشه آنها را بدست آورم و با استناد بسابقه مفهوم و مقصود از آنها را روشن سازم. ضمناً اشکالاتی که برای پستی از مواد آئین نامه در بردارند شرح دهم و اگر در نتیجه تجربه مواد بهتری برای آنها بدست آوریدم تا شاید هنگام دیدن نظر در آئین نامه معاملات مفید افتد.

در این رساله فقط از مقررات عمومی معاملات دولتی بحث شده نه از قوانینی که بنا به مقتضای برای مدتها دوندی جهت ارزادام معاملات یکی از دستگاههای ادارات وضع گردیده است. با تشریح کلیه مقررات معاملات دولت از مواد ۱ تا ۴۰ و ۴۱ قانون محاسبات عمومی تعیین میکند. این سه ماده در مقیاس خط مشی کلی این موضوع را نشان میدهد در ماده ۲۱ مقررات ادارات

۱- مواد ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ قانون محاسبات عمومی مصوب ۲۱ فروردین ۱۳۲۶ قمری (دوره دوم تقنینیه) ضمناً این مواد در تبیحه شماره (۱) این رساله عیناً نقل شده است.

اجازه داده شده که باتدوین نظامنامه مخصوص ترتیب متحد الشکلی برای معاملات دولت
مقرر اردو در این ماده نیز تأکید شده است که اصول این نظامنامه باید تا شش ماه از تاریخ
اجرای این قانون بتصویب کمیسیون قوانین مالی مجلس برسد این قانون در دهم اسفند سال
۱۳۱۶ بتصویب مجلس شورای ملی رسید و طبق ماده ۵۳ آن از اول فروردین ماه ۱۳۱۳ قابل اجرا
بود ماست بنا بر این نظامنامه مورد بحث باید آخر شهریور ماه ۱۳۱۳ تهیه و بتصویب کمیسیون مالی
مجلس شورای ملی میرسد لکن در ۲۷ شهریور ماه ۱۳۱۳ بر طبق ماده واحده بوزیر دارائی وقت
(مرحوم داور) اختیار داده میشود که هر یک از مواد قانون محاسبات عمومی را که محتاج باصلاح
بداند تغییر داد و مواد لازم را بجای آن تهیه کند و پس از تصویب کمیسیون قوانین مالی مجلس
بموقع اجرا بگذارد در آخر این ماده مهلت شده ماست که این تغییرات و مواد جدید باید درازگسال آزمایش
باید بعمل شود و شورای ملی پیشنهاد شد ولی مادام که تکلیف آن از طرف مجلس تعیین نشود بقوت خود باقی
خواهد بود. با این اختیار تهیه نظامنامه مورد بحث تا خیراتاد تا آنکه بالاخره آئین نامه
معاملات دولت با تصویب شماره ۱۱ لایحه بودجه سال ۱۳۳۲ و پس با اندک تغییر در
اوایل سال ۱۳۳۴ بر این قانون الحاق لوائح مسووب آقای دکتر محمد علی ناصبه از اختیارات درمست
مقرر مجلس شد و بتصویب کمیسیون قوانین دارائی مجلس شورای ملی رسید این آئین نامه دارائی
شماره فصل و مشتمل بر ۴ ماده است.

برای اینکه تطبیق میان الباین رساله با مفاد آئین نامه معاملات آسان باشد ناگزیر در فصل

بندی این پایان نامه تبعیت از آئین نامه معاملات شده است .

(مواد ۲۶ – ۴۰ و ۴۱ قانون محاسبات عمومی ضمن تشریح مواد آئین نامه معاملات

درج داده میشود) .



فصل اول

حکومت و معاملات

این فصل مشتمل بر دو ماده است : (ماده ۱ و ۲)

معاملات دولت مطابق ماده یک آئین نامه از لحاظ مبلغه طبقه تقسیم میشود :

۱- معاملات خیلی جزئی

۲- معاملات جزئی

۳- معاملات عمده

تقسیم معاملات ب سه طبقه از مشخصات این آئین نامه نبوده بلکه بدل از آن هم همین تقسیم در قوانین

مربوط به معاملات دیده میشود (۱) .

این ماده دو مورد معاملات بترارز است :

۱- معاملات خیلی جزئی معاملاتی است که مبلغ آن از سه هزار ریال تجاوز نکند .

۲- معاملات جزئی آنست که میزان معامله از سه هزار ریال بیشتر باشد و از پنج هزار ریال

تجاوز نکند .

۱- در ماده ۱۲ قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۰ (مذکور در صفحه ۱۴۸ موعه قوانین سال

۱۳۰۹ رایحه ایجه در لایحه بودجه در مهرماه ۱۳۲۶) معاملات ب سه طبقه تقسیم با احکام هر یک

علیحده ذکر شده است .

۳- معاملات عمده عبارتست از معاملاتی که از نسیانه هزار ریال بیشتر باشد .

مطابق این ماده معامله سه هزار ریال جزو طبقه اول و معامله پنجاه هزار ریال جزو طبقه دوم و معاملات از نسیانه هزار ریال بیابا جزو طبقه سوم است . معاملات دولت تا قبل از سال ۱۳۱۰ این ماده ۲۳ قانون محاسبات عمومی مصوب سال ۱۳۲۹ قمری (دوره دوم تقنینیه) (۱) بطور کلی از ریشه مناقصه یا مزایده انجام میشد چون برای این قانون مشکلاتی در عمل ایجاد میگردد لذا در سال ۱۳۱۰ شمسی امن متمم بودجه (ماده ۱۲) بالمصراحه قید شد که : " در معاملات جزئی دولتی که محسوس است مخارج نشر اعلان مزایده یا مناقصه موضوع معامله را بر ضرر دولت تمام مینماید عمل مناقصه و مزایده با اشخاص طرف معامله حائزاً و بوسیله تحریر صورت مجلس باید انجام شود در معاملات خیلی بزرگی که دعوت اشخاص طرف معامله اقتضای داشته باشد باید مأمورین مربوط برای فروز و خرید سند تهیه نمایند که بموجب آن اثبات شود فروز مبلغ بیشتر و خرید بملغ کمتر مقدور نبوده است " .

تقسیم معاملات دولت بسه قسمت خیلی جزئی - جزئی و عمده در همین سال و بموجب سبب همین ماده شد اما لکن تعیین حدود این سه قسم معامله تا قبل از تصویب آئین نامه قانونی معاملات دولت بجهت دولت مأمول میباشد . چنانکه در آئین نامه ۲۲ قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۰ ذکر شده است : " حدود مبلغ اما جزئی و خیلی جزئی را ریاست وزیر محین

(- رجوع شود به ضمیمه شماره (۱) این رساله - فقه

خواستند نمود. " و همچنین در ماده ۱۷ متمم بودجه سال ۱۳۱۱ م شرح است که "حدود مبلغ معاملات جزئی و خبلی جزئی برابری تویبنا نامه هیات وزراء خواهد بود".

و بنابر این در رأین نامه معاملات تعیین یا حداقل تخیر نمود معاملات بد و امت ماول میشد به صلاح نزد بکش بود. زیرا اولاً قوه خرید ریال ثابت نیست و بهای اجناس ریحد و در تخیر است که ممکن است وقت فرارسد که احتیاجات خبلی جزئی و جزئی وزارتخانه ها و ادارات دولتی را نتوان با مبلغ مذکور رأین نامه بطوریکه در سال ۱۳۳۴ (سال تویبنا نامه معاملات) تأمین میشد رفیع نمود در زمین موقعی باید بنا بر آن هزینه خرید آن تجدید از ارزش استعلام بهاء میسر میبود دیگر با رعایت تصرفات مناقصه خریداری کرد.

برای رفیع بن محلول بهتر بود که بد و امت اختیار داده میشد در موقه بیکه بهای اجناس نسبت به سال ۱۳۳۴ با توجه بشاخر بانکه ملی ایران فی العین ده برابر تخیر رد بهمان نسبت حدود معاملات جزئی و خبلی جزئی را تا ببرد شد.



فصل دوم

"مناقضه"

این فصل در آئین نامه معاملات مشتمل بر ۲۳ ماده (از ماده ۳ تا ماده ۲۶) و سه قسمت

تقسیم شده است :

الف - طریقه انجام مناقضه .

ب - آگهی مناقضه .

ج - کمیسیون مناقضه .

الف - طریقه انجام مناقضه :

در آئین نامه معاملات تحت عنوان "طریقه انجام مناقضه" طرز خریدهای خیلی جزئی و جزئی که بدون تشریفات مناقضه انجام میشود شرح داده شده است و ممکن است گفته شود که مناقضه از کلمه "مناقضه" در این عنوان معناه عام آن یعنی بنازترین به معامله بودن است. نه معنی اصطلاحی آن که انجام تشریفات خاص از قبیل نشر آگهی و غیره باشد این تعبیر گرچه تا حدی قابل قبول بنظر میرسد ولی چون در آئین نامه معاملات دولتی به از مشابه لغت "مناقضه" فوراً معنای اصطلاحی آن که انجام تشریفات خاص باشد مقید درین میدانند و لذا اطلاق آن بود که اصولاً پس از ذکر "فصل دوم" عنوان "انجام معاملات" قید میگردد و سپس این فصل به سه قسمت مذکور در زیر تقسیم میگردد :

- طرز انجام معاملات خیلی جزئی •

- طرز انجام معاملات جزئی •

- طرز انجام معاملات عمده •

طرز انجام معاملات عمده نیز در قسمت منقسم میزاید : ۱- مقررات مربوط به آگهی مناقصه
۲- مقررات مربوط به کمیسیون مناقصه • بهر حال به وریکه قبلا ذکر شد این فصل دارای سه قسمت
است و قسمت اول آن ریفه انجام ناقصه میباشد • این قسمت در آئین نامه سال سه ماده ود تبصره
است (از ماده ۳ - ۵) •

I - طرز انجام معاملات خیلی جزئی :

بناوریکه قبلا ذکر شد معاملات خیلی جزئی معاملاتی است که مبلغ آن از سه هزار ریال تجاوز
نماید • در انجام این معامله مامور خرید طبق ماده ۳ آئین نامه مکلف است بر روشندان اشیا و مسا
انجام دهندگان را مورد احتیال مراعیه و از آنان نسبت به قیمت نسریا اجرت کار مورد معامله
تحقیقات کامل کرده و با ارباب یا تکامل سرفه دولستان ام و دلیل سند هزینه را با قینه اینکه
ماده بنازلترین قیمت ممکنه انجام نماید تا مطمئنند • در معاملات خیلی جزئی اخذ استعلام
برای نام نیست و مامور خرید صرفا استیاری تأمین سند هزینه در مقابل بود اشته بیم این پرسش
با دستمزدها را انجام میدهد و در آنکه مراعیه ماده در آن ذکر شده باشد از طرف معامله اخذ
کند و دلیل سند هزینه نیز این عبارت آئین نامه را که : " بنازلترین قیمت ممکنه معامله انجام شده است "

بنویسد و امضاء کند .

بطور خلاصه در این ماده در وظیفه بجهت مامور خرید مقرر شده است .

۱- مامور مکلف است که معامله را با رعایت کامل صرفه دولت انجام دهد .

۲- مامور موظف است که در پل مسند هزینه عبارتند کوررا که حاکی از آنست که معامله را بنازلترین

قیمت تمام کرده نوشته و امضاء کند . عده ای تصور میکنند که این دو بجهت با هم مباحثت دارد و بین

آنها اختلافی موجود است و اظهار میدارند که ممکنست در مورد سفارش خرید متنوع و از لحاظ درجه

مرغوبی دارای قیمت های متفاوت باشد و رعایت کامل صرفه اینرا بجهت که چندین بجهت بیشتر از نرخ

بجهت است تر خریداری شود و حال آنکه خرید بنازلترین نرخ مامور موظف میکند که آن نوع را که

بها بیشتر نازلتر است ولو از لحاظ بجهت تر باشد خریداری کند . دقت در عبارت این ماده -

خلاف این در ثبات میکند و معلوم میدارد که این دو بجهت نه تنها با هم اختلاف دارند بلکه

مامل یک بگزین میباشند زیرا مامور خرید وقتی ملاک کرده که در مورد سفارش متنوع است و صرفه دولت

فی المثل از لحاظ مرغوبی و دام اقتضای خرید نوع اعلی را دارد باید بر حسب وظیفه اول که " رعایت

کامل صرفه دولت است " هما نوع اعلی را خریداری کنند و بی بجهت دوم در بین معامله را با حد

اقل قیمت ممکنه ریزانجام دهد و خدایه باوریکه ماده ۳۲۱۱ شماره ۳۲۱۱ مورخ ۱۳۱۱ در اینجه

۱۹ مرداد سال ۱۳۱۱ میآید :

((اجرای امر مناقصه نباید مندر خرید اشیا نامرغوب و یا انجام کارهای بی دوناقص شود)) .

II - طرز انجام معاملات جزئی :

ماده چهارم آئین نامه معاملات تبادل و تبصره آن طرز انجام معاملات جزئی و این مامور خرید را در این مورد تعیین میکند . با اینکه تبادل کرده معاملات جزئی معاملاتی است که مبلغ آن از سه هزار ریال بیشتر باشد و از پنجاه هزار ریال نیز تجاوز نکند . طرز انجام آن و شرایط مامور خرید بشرح زیر است :

۱- معامله باید با استعلام بهای تعیین انجام شود .

۲- برای بدست آوردن حداقل نرخ مورد معامله باید لااقل سه نفر از فروشندگان کالا یا انجام

دهندگان مامور - نظر مراجعه و از آنان روی فرم استعلام بهای اخذ نرخ شود .

۳- تا آنجه فروشندگان یا انجام دهنده کار مورد استعلام در زمان کمتر از سه نفر باشند مامور

خرید بعد از مودولو بکنفری باشد مراجعه و استعلام بهای اخذ و در نهایت پسند مرا تمبر اید و امضا میکند .

۴- در صورتیکه فروشندگان چند یا انجام دهندگان کار در اوراق استعلام بهای خوب الاجلی

برای فروش و یا انجام ارزش قیمت پیشنهادی و قابل شده باشند مدت در مریاد - حتما قبل از انعقاد صورتی الا برش انجام یان ام معامله شد تا خسارتی متوجه دولت نشود .

در مورد مدت اعتبار استعلام بهای در معاملات جزئی این دستور شماره ۱۶۳۱ امس مورخ

۱۳۳۸ / ۱ / ۷ وزارت دارایی مامورین خرید و موافقت در صورت استعلام تاریخ اخذ نرخ را سه ماه

در صورت اعتبار آنرا که حد اکثر از ده روز نباید تجاوز کند قید و طبق مقررات آئین نامه در همان مدت نسبت به خرید جنس اقدام کند بدیهی است پس از انقضای مدت استعمال از درجه اعتبار ساقط بشود و در صورت ضرورت باید استعمال بهای تجدید شود .

نکته ای که در این احراز کمال اهمیت است تهیه فرم استعمال بهاست و در حقیقت ورقه استعمال بهای منزله تعهد است که از فروشنده جنس یا انجام دهنده کار اخذ میشود لذا باید طوری تنظیم گردد که هیچ گونه حقی را از دولت طلبین نماید بهمین جهت در این ماده قید شده است که در برگ استعمال بهای باید نوع جنس یا موضوع کار مورد معامله و مقدار آن و مشخصات بار بطور واضح تعیین شود و فروشنده کالا یا انجام دهنده کار حداقل قیمت ممکنه را در محل معین برگ استعمال بهای تصریح و ذیل آنرا با قید تاریخ و نشانی کامل خود امضا کند .

III - طرز انجام معاملات عمده :

بطوریکه قبلاً گفته شد معاملات عمده معاملات است که مبلغ آن از پنجاه هزار ریال زیاد تر باشد در ماده ۵ آئین نامه قید شده است که در معاملات عمده رعایت تشریفات مناقصه الزامی است مگر نسبت به مواردیکه ترک مناقصه به موجب مقررات قانون مناقصه شده باشد . مواردیکه قانون ترک مناقصه را مناقصه برای ترک مناقصه است :

اول - ماده ۳۹ قانون مالیات عمومی - قسمت اخیر این ماده میگوید : (وزارت مالیه

دارائی) میاز است نسبت به بعضی موارد که حداقل موزایی برای لزوم ترک مناقصه و مزایده موجود

باید مبلغ معامله از نرخ هزار ریال تجاوز نکند و رعایت آن را مزایده مناقصه اجراء معامله را
از آن بدهد ولی در راه موضوع معامله این موارد اخیر از نرخ هزار ریال متجاوز باشد تا عدد هزار ریال
بعلاوه لزوم موافقت قبلی وزیر مالیه برای آن موکول بتصویب هیات وزراء است () .

در ۲۳ آذر ماه سال ۱۳۲۵ بموجب ماده چهارم تصویب نامه شماره ۳۵۴۶۸ حدود اختیار وزارت
دارائی و هیات وزیران برای تراف مناقصه مزایده در معاملات دولتی از نرخ هزار ریال و یکصد
هزار ریال بمبلغ یکصد و پنجاه و سیصد هزار ریال ترقی داده شد ولی چون این تصویب نامه هنگام فترت
و تعطیل ممالک بتصویب رسیده بود و قدرت قانونی نداشت لذا در ماده ششم آن قید شده که: "پس
از تأسیس مجلس شورای ملی مجوز قانونی مراتب بالا تحصیل گردید" . بعلاوه در تبصره ۳ ماده واحده
قانون اجازه پرداخت سه دوازدهم حقوق و هزینه سه ماهه آخر سال ۲۶ قید شده است که: "دولت
ملف است در ارتشیکماه از تاریخ تصویب این قانون در تصویب نامه های مالی دولت باید تجدید نظر
نموده و هرگز امر را لازم و مفید میدانند لایحه آنرا بمجلس تقدیم و آنرا رایزین میدانند با اختیاری که دارد
ملف نمایند" . در تاریخ ۲۰ / ۱ / ۲۶ دولت وقت در امر این تبصره ۳ قانون سه دوازدهم مورد
بحث آنرا از تصویب نامه این دولت سابقا مفید تشخیص داده بود (که یکی از آن جمله تصویب نامه
مربوط با اختیار دولت برای تراف مناقصه مزایده است که قسمت هشتم لایحه قید شده است) . ضمن
لایحه این ماده ۱ / ۱۳۰۰۴ بمجلس شورای ملی تقدیم داشت ولی اثر آن را از تصویب بایستادن

لابحه در قوانین بعدی دیده نمی‌شود (۱) لکن دولت از تاریخ تقدیم آن لابحه به مجلس از مفاد تصویب‌نامه مذکور در واقع لزوم استفاده می‌تند. بسیار مناسب بود که در آئین نامه معاملات دولتی نسبت به حدود اختیارات وزارت دارایی و هیات دولت در مورد اجازه ترا مناقشه یا مزایده در مواقع زوری یا توجه به ترقی فاحش این ابان نسبت به سابقین دیده نمی‌تواند. و چون در سال ۲۵ بموردت و ببنامه شماره ۳۵۴۲۸ مورخ ۱۳/۹/۲۵ هیات وزیران در ونا اختیارات وزارت دارایی و هیات دولت در مورد تراک مزایده و مناقشه یا کند و پنجاه هزار ریال و سیصد هزار ریال تعیین شده و در همان سال بموجب تصویب‌نامه هیات دولت بشماره ۸۶۹۰/۶۷۶ مورخ ۲۵/۳/۱۹ حدود معاملات بزی بیست هزار ریال مین گردیده است از مقایسه این رقم با حدود معاملات جزئی در آئین نامه معاملات که پنجاه هزار ریال است (یعنی دو برابر و نیم میزان سابق) میتوان چنین نتیجه گرفت که اگر همین نسبت نیز حدود اختیارات وزارت دارایی و هیات دولت در مورد ترا مناقشه و مزایده افزایش مییافت (اختیار وزارت دارایی سیصد و پنجاه هزار ریال و هیات دولت هفتصد و پنجاه هزار ریال) بی تناسب نبود.

دوستانه ۲۰ قانون اساسی عامی که ذیل نقل می‌شود :

"در باره ذیل معاملات دولتی مانند بیرون ترخیص مزایده یا مناقشه صورت پذیرد"

"صداقتیکه بخواهد گرفته و سایر امور باید مستقیم باشد"

۲- "نسبت بخریداشیا تیه منحصرنفره بانند"

۳- "درمورد عناصهستخره وامثال آن که انجام یذ برنخواهد بود مگر دست صنعتگران

مخصوص"

۴- "برای اقداماتیکه بعنوان امتحان از طرف دولت بعمل میآید"

۵- "در صورتیکه طرفین معاملاتمواسسات دولتی بانند"

۶- "اشیا تیکه بز ضروریات یومه مسوب و در محل خرید قیمت ثابتی داشته بانند"

از قبیل نان زغیره • تن اینگونه اشیا" را وزارت مالیه بوجهبندنامنامه مخصوص تعیین خواهد

نمود"

درمورد اشیا منحصرنفره وون اغلبتسرومیگردند که بدستول یا کارخانه مشمول این قسمت از این

دادنه میشود لذا برای ترفیح زمین اشیا منحصرنفره در سال ۱۳۱۷ وزارت دارائی دستوری بانماره ۴۴۹۲۸/

۱۵۵۳۹ مور ۱۱/۱۰/۱۳۱۷ بنسب زیر بعنوان اداره بودجه صادر کرد :

"غالباً اشیا را از نمایندگی بااستنادنفره واز ماده ۶۰ قانون محاسبات عمومی خریداری

میکنند و یوان محاسبات آنرا بدستول مانده مذ ورنهینند بنا بر این مندر ورا اشیا منحصرنفره که ضمن

نقود دیوانه ۶۰ قانون پیش پیش آمده اشیا منحصرنفره که واقعا منحصرنفره بوده وند بر آن وجود

نداشته بانند و اشیا تیکه فروزانندشان انحصاری دارند منحصرنفره شناخته نشده و بدستول محافیت

از انام مناقسه یا مزایده نمیشوند و خرید باید بارناستقررات مناقسه باشد مگر آنکه دلایل موجبه

دیگری برای ضرورت ترک مناقصه راجع وزارت دارائی رسانیده و طبق ماده ۳۹ قانون محاسبات اجازه تحصیل شود ."

در مورد بند ۳ از ماده ۴۰ در حقیقت عامل کار مورد نظر منحصراً فرد است . فی المثل اگر ساختن مجسمه یا تهیه تابلوی نقاشی و از این قبیل امور منظور باشد چون اساتید مسلم هر یک از این کارها مشخص است لذا راجع دارآنان از طرف ادارات دولتی مستلزم اقدام تشریفات مناقصه نمیباشد .
در آئین نامه مخصوصی که در بند ۶ ذکر شده از طرف وزارت دارائی تدابیر نگریده و بسیار مناسب بود که در آئین نامه معاملات دولتی کلیه اشیائی که جزء تزیینات بومیه محسوب میشوند و قیمت ثابتی دارند تعیین و مشخص نمایند .

سوم - ماده ۴۱ تبصره ۴۱ قانون بودجه سال ۳۱ کل کشور کلیه وزارتخانه و ادارات دولتی میبایست محادل پندرصد از اعتبار ساختنی را بدین رعایت مناقصه صرفاً الحاق و نقضه گامی و در اعتبار ساختمانهای خود بنمایند . این تبصره از جمله تبصرهائی است که برای آن تا موقعیکه لغو نگردیده بقوت خود باقی است . (قانون مذکور دارای ۵۹ تبصره است ۲۵ تبصره آن تحت عنوان : "تبصره هائیکه از رای آن محدود بدوره عمل سال مالی ۳۱ خواهد بود" ذکر شده و بقیه تحت عنوان تبصره هائیکه از رای آن تا موقعیکه لغو نگردیده بقوت خود باقی است .)

چهارم - این تبصره ۲۳ بوده و سال ۳۹ کل کشور بدولت اجازه داده شده است ادارات کل

غله و نان قند و شکر - بازرسی سازمان راجع به ابقا و اول بازرسانی اداره و از آنها بهره برداری کنند ."

(این تبصره نیز از جمله تبصره‌هایی است که اجرای آن تا موقعیکه لغو نگردد به بقوت خود باقی است) ادارات نامبرده تحت نظر وزارت گمرکات و انحصارات اداره می‌شوند وزارتخانه مذکور در تبصره ۱۳۳۶ بر طبق قانونی که متعلق بر ماده واحده و ۳ تبصره بدو تاسیس گردید و ادارات کل گمرکات غله و نان در خانیاتقند و شکر و سفید تریاک از وزارت دارائی منتزع و تحت نظر وزارت گمرکات و انحصارات درآمد تبصره ۳ این ماده می‌گردد : " کلیه اختیارات و مسئولیت‌های قانونی مربوط به ادارات فوق الذکر که تا بحال بحیثیت وزارت دارائی بود بوزارت انحصارات واگذار می‌شود " وزارت گمرکات با استناد این تبصره از ماده ۸ قانون تقسیم سازمان وزارت دارائی بدو قسمت مالی و اقتصاد و محصول ارد بی‌هشت ماه ۱۳۱۹ گمینویس : " قسمت اقتصاد بوزارت دارائی مجاز است نسبت به خرید و فروش و حصر کالاهای انحصاری و همچنین عملیات بازرگانی خود در مواردیکه رعایت مزایده و منافع راجع به آن منافع است بداند یا رعایت صرفه دولت اقدام نماید تشخیص بلیزم ترک مزایده و منافع در هر مورد باید به وسیله هیات دارائی برسد مرکب از ۳ نفر که هیات دولت مالی بکار آن انتخاب خواهد نمود . استفاده کرده و هر سال باعد و تصویبنامه ای اعضای هیات دارائی تعیین و در مواردیکه رعایت مزایده و منافع نسبت به خرید و فروش و حصر کالاهای انحصاری و همچنین عملیات بازرگانی بقتضای این هیات بر خلاف منافع عمومی برد یا ترک منافع یا مزایده و رعایت صرفه دولت معامله را انجام میدادند به استفاده از اختیارات قانونی که بقسمت اقدام وزارت دارائی داده شده بود برای وزارت گمرکات و انحصارات کاپی تا آنجا است زیرا این اختیارات با ادارات گمرکات غله و نان و